

УДК 338.2

JEL M21

DOI 10.32782/2786-765X/2024-4-32

Феній Н.С.

здобувач ступеня доктора філософії,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3270-3671>

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

У статті обґрунтовано роль переробних підприємств у розбудові економічної системи країни та житті населення. Розглянуто низку факторів, які можуть впливати на формування безпеки переробних підприємств України. Проаналізовано детермінанти, що допомагають визначити стан стійкості та здатність адаптації підприємств до різноманітних викликів. Акцентовано увагу на тому, що українська економіка досить обмежена в можливості швидкого та ефективного відновлення та оперативної повноцінної реабілітації через те, що, в основному, спрямована на експорт та сировинне виробництво. Узагальнено фактори, що визначають систему економічної безпеки підприємства (величина підприємства, його рейдерська привабливість, діяльність у інституційному середовищі, непостійність зовнішніх чинників підприємства та чітке визначення загроз його стану і функціонування) та визначено, що вони є нерівноцінними: у конкретних випадках деякі з них розглядаються як ключові, тоді як інші вважаються доповнюючими чи вторинними у контексті заходів забезпечення безпеки. Визначено, що необхідність формування ефективних підходів та стратегій розвитку підприємства стає критичною, оскільки безпека економічної діяльності стає запорукою не лише стійкості підприємства, але й його активного впливу на загальний економічний ландшафт країни. В такому контексті, безпекозабезпечувальна функція підприємства стає важливою передумовою для його благополучної адаптації до викликів теперішнього економічного становища та глобальних змін. Беручи до уваги те, що базою економічного розвитку є підприємницька діяльність, формування детермінант з метою забезпечення безпеки підприємства відіграє важливу роль для держави. Для досягнення цієї мети обґрунтовано необхідність запровадження дієвих механізмів регулювання підприємництва з боку держави та покращення систем управління їхньою економічною безпекою. У статті зазначено, що такий комплекс заходів направлений на забезпечення привабливості економіки з боку інвесторів, покращення стабільності перед зовнішніми чинниками та диверсифікацію ринків збуту. Дані завдання є пріоритетними в контексті стратегії національної безпеки. Отже, дана тематика статті є важливою та актуальною для зміцнення безпеки та підвищення ефективності підприємств харчової промисловості України.

Ключові слова: економіка, економіка підприємства, детермінанти економічної безпеки, переробне підприємство, економічна безпека переробних підприємств.

Постановка проблеми. Економічна безпека та її забезпечення є вагомим фактором розвитку як підприємства, так і розвитку економіки країни в цілому. У сучасних умовах глобального ринку Україна виступає ключовим гравцем у зовнішньоекономічних відносинах, а наявний військовий конфлікт акцентує увагу на важливості вдосконалення систем безпеки підприємств. Специфіка економічного оточення вимагає особливої уваги та професійного підходу до питань економічної безпеки підприємств. Мета забезпечення безпеки полягає в розробці комплексних заходів та стратегій, спрямованих на збереження та зміцнення економічної стійкості підприємства в умовах нестабільності, адаптації до навколишніх змін та реакцій на зовнішні та внутрішні несприятливі умови.

Необхідність формування ефективних підходів та стратегій розвитку підприємства стає критичною, адже безпека економічної діяльності стає запорукою не лише стійкості підприємства, але й його активного впливу

на загальний економічний ландшафт країни. В такому контексті, безпекозабезпечувальна функція підприємства стає важливою передумовою для його благополучної адаптації до викликів теперішнього економічного становища та глобальних змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання економічної безпеки підприємств займалися чимало вчених, серед яких З. Гонтар, С. Шинкар, М. Флейчук, Д. Насипайко, М. Дубина. Результатом їхнього дослідження було обґрунтування ідеї, що ефективність забезпечення економічної безпеки промислових підприємств визначається якістю інформаційної бази дій суб'єктів безпеки. Також вони запропонували методичний підхід, який передбачає визначення рівня безпеки за трьома рівнями: «показник – функціональна складова – фінансовий показник». Такі українські та зарубіжні вчені, як В. Алкема, І. Бланк, І. Белоусова, Є. Бобров, Л. Гнилицька, В. Грушко, О. Захарова, Г. Козаченко, Г. Кащица, В. Крутова, С. Лаптієв,

І. Мігус, Т. Мулик, Я. Мулик, Є. Намлієв, В. Рокоча, І. Петрова, Н. Правдюк, В. Сідак, В. Терехов, В. Токар, В. Ярочкін отримали вагомий результат дослідження у сфері функціонування, діагностики та забезпечення економічної безпеки підприємств.

Мета статті – визначення факторів впливу на формування економічної безпеки переробних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах домінації зовнішньоекономічних відносин та зміни світового устрою, шляхом трансформації та зміни фокусу відносин між країнами, перегляд та адаптація нового плану безпеки діяльності та розвитку підприємства є невід’ємною частиною. Для розуміння зовнішніх та внутрішніх викликів для стабільного функціонування системи підприємства важливо розуміти, які зміни та чинники можуть виникнути найближчим часом та у майбутньому.

З цією метою доцільно застосовувати сучасні підходи і методи оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств в умовах ринкової економіки, що включають основні фактори моніторингу та аналізу життєздатності суб’єкта підприємництва і можливостей його розвитку. При цьому важливу роль необхідно приділяти дослідженню поведінки підприємства в результаті можливих видів загроз його економічної безпеки, ризик яких посилюється у кризові періоди розвитку економіки [1].

Так, нестабільність та невизначеність економіки в умовах воєнного та мирного стану – це виклик для підприємства і фактично питання його виживання, адже неефективне управління та організація можуть призвести до значних збитків та навіть банкрутства системи, а залежно від розміру організації може мати значний вплив на економіку країни в цілому.

Переробні підприємства відіграють значну роль у роботі економічної системи країни,

а також впливають на рівень життя населення. Україна володіє багатими запасами сировини, з якої можна виробляти широкий спектр промислових товарів. Україна виробляє сировину і з неї аж 52% експортує без попередньої обробки [2]. Статистика по типах сировини та їх виробництва за даними Державної служби статистики України, U.S. Geological Survey наведені у табл. 1.

Українська економіка досить обмежена в можливості швидкого та ефективного відновлення та оперативної повоєнної реабілітації через те, що, в основному, спрямована на експорт та сировинне виробництво. Через збільшення попиту для відновлення на продукцію, що виробляється промисловим шляхом, і через недостатню кількість внутрішніх ресурсів імпорту таких продуктів збільшується. Така стратегія негативно впливає на платіжний баланс та недостатність надходження коштів в державний бюджет, що призводить до занепаду промислового виробництва. Відсутність модернізації в процесі експорту сировини низької вартості та напівфабрикатів гальмує залучення нових фінансових ресурсів до державного бюджету. Разом із тим є випадки досить успішного інвестування у дану сферу – пост-воєнні країни (зокрема Німеччина за планом Маршала) сконцентрували свою увагу на відбудові і реструктуризації саме переробного сектору [2], при чому експортоорієнтованого. Такої самої стратегії притримувались такі країни, як Японія та Південна Корея. На противагу цим країнам Філіппіни та Індонезія не змогли вдосконалити переробну промисловість, як результат – країни по економічному росту залишилися позаду. Створення переробної промисловості як під час воєнного стану, так і після створить значну кількість робочих місць та збільшення податків і створення доданої вартості в державі.

Наймасовіше бойові дії торкнулися саме тих регіонів, де найбільшого розвитку набув

Таблиця 1

Запаси, виробництво та експорт сировини в Україні

Тип сировини	Запаси сировини, млн т	Виробництво сировини, млн т	Експорт сировини, млн т	Частка експорту сировини у її виробництві
Зернові культури	-	85,1	50,8	60%
Олійні культури	-	22,9	3,9	17%
Залізна руда	2300	78,3	44,4	57%
Титанова руда	8,5	0,8	0,55	69%
Глини вогнетривкі і каолінові	1540	10,5	7,0	67%
Деревина	2200	16,7	3,9	29%
Літєва руда	100	0	0	-

саме переробний сектор. Це Запорізька, Дніпропетровська, Харківська, та окуповані частини Донецької та Луганської областей. Окрім прямих наслідків бойових дій, виникло серйозне питання щодо заміни імпоротної продукції з країн Росії та Білорусі. Санкції та обмеження на зовнішньоторговельні відносини вимагають ретельного розгляду альтернативних шляхів постачання та розвитку власного виробництва.

Всі ці ускладнення серйозно погіршили економічний стан країни та вимагають негайного втручання та комплексних заходів для їх вирішення. У такому контексті стає важливим визначення і впровадження ефективних стратегій економічної безпеки переробних підприємств. Забезпечення стійкості та безпеки функціонування підприємств стає невід'ємним фактором для відновлення та подальшого розвитку економіки в умовах внутрішньої та зовнішньої нестабільності.

Фактори, що визначають систему економічної безпеки підприємства (СКБП), не є рівноцінними; у конкретних випадках деякі з них розглядаються як ключові, тоді як інші вважаються доповнюючими чи вторинними у контексті заходів забезпечення безпеки. Роль кожного фактору не є сталим показником і може змінюватися в залежності від змін у зовнішньому середовищі підприємства та рівня його загроз. Залежно від вагомості кожного фактору для конкретного підприємства формується специфічна комбінація, що уточнює вже визначені особливості структури (СЕБП) [3].

Вивчення комбінаторики факторів, що визначають систему економічної безпеки підприємства, повинно розпочинатися з ідентифікації особливостей організації цієї системи в умовах визначеного впливу конкретного фактору. При розробці СЕБП повинен враховуватися кожен детермінант та виокремлюватися об'єкт його уваги.

До факторів, що визначають СЕБП, входять величина підприємства, його рейдерська привабливість, діяльність у інституційному середовищі, непостійність зовнішніх чинників підприємства та чітке визначення загроз його стану і функціонування [3].

Одним із важливих факторів, який може визначати ступінь стійкості та захищеності підприємства в умовах ризикованого бізнес-середовища, є його розмір, що стає ключовим детермінантом та впливає на його здатність вирішувати економічні труднощі та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Перший аспект, на який варто звернути увагу, – це фінансова стійкість підприємства,

яка безпосередньо пов'язана з його розміром. Чим більше підприємство, тим більше фінансових ресурсів та доступ до капіталу воно має. З такою можливістю підприємство легше витримує економічні турбулентності, а також активніше впроваджує нові стратегії ризик-менеджменту. Великі переробні підприємства мають доступ до співпраці з органами державної влади, іншими підприємствами та можливості до укладання договорів з більш значимими для них стратегічними партнерами [4].

Проте діяльність великих підприємств має і деякі негативні аспекти. Такі підприємства мають вже давно визначену структуру і процес роботи, через що їм важко реагувати на зміну середовища функціонування та адаптуватись до нього. Також із збільшенням кількості персоналу стає важче відслідковувати якість роботи на всіх рівнях, а тим більше бракує досвідченого персоналу, який має досвід управління великими підприємствами.

Переробні підприємства можуть піддаватися рейдерським захопленням, адже генерують високі прибутки для їхніх власників. Такі захоплення серйозно впливають на фінансову стійкість та ефективність.

Є безліч факторів, які роблять переробне підприємство привабливим для захоплення рейдерами. У тому випадку, якщо захоплення є успішним, то підприємство переживає фінансове виснаження, через що вже не може бути повноцінним суб'єктом економічної діяльності у загальній системі однотипних підприємств, тобто втрачається конкурентоспроможність [5]. Наслідком таких дій може бути розподіл ключових ресурсів та кадрового потенціалу. Втрата стратегічних активів та розрив у ланцюжку постачання можуть суттєво ускладнити подальшу діяльність підприємства [6].

Для підвищення стійкості переробного підприємства до рейдерських захоплень слід підходити комплексно з позиції запроваджуваних заходів. Вони включають в себе задіявання правових механізмів, які мають на меті зменшити привабливість для рейдерів та зберегти конфіденційність важливої інформації, а також покращення заходів безпеки.

Іншим детермінантом СЕБП є інституційне середовище, у якому функціонує переробне підприємство. Воно визначається набором правил, законів та норм, які забезпечують його функціонування у межах суспільства [7].

Інституціональне середовище створює умови діяльності і впливає на економічну безпеку переробного підприємства через декілька ключових механізмів.

Перш за все, стабільні та чіткі законодавчі рамки формують детермінізм та прозорість, через що підприємство здатне в повному обсязі планувати свою діяльність та адекватно і вчасно реагувати на зміни в середовищі [8].

По-друге, відповідна регуляторна база забезпечує захист прав власності та контрактних зобов'язань перед партнерами. Правовий захист сприяє уникненню великих ризиків, як-от відсутність чітких механізмів вирішення спорів.

По-третє, розвинені інституції створюють умови для належної взаємодії між переробним підприємством та владою, які в майбутньому можуть допомогти підприємствам у скрутному становищі чи складних ситуаціях [9].

Таким чином, інституційне середовище дає змогу підприємству встановити чіткі правила гри, захищати свої права та ефективно взаємодіяти з різними гілками влади [7].

Зовнішнє середовище може бути мінливим та непередбачуваним, тому воно також є важливим аспектом у формуванні економічної безпеки переробного підприємства [10]. Під впливом факторів, таких як зміни в економічній кон'юнктурі, волатильність цін на сировину або геополітичні та екологічні події підприємство стикається з постійною нестабільністю, що може значно вплинути на його економічну безпеку.

Мінливість зовнішнього середовища створює для підприємства багато викликів, основним з яких є потреба в адаптації до змінних умов. Підприємство має бути підготовлене до швидкої реакції на зміни, пристосування стратегій та ділових моделей. Нездатність реагувати на зміни знижує конкурентоспроможність підприємства та порушує стратегічну гармонію.

Крім того, мінливість зовнішнього середовища впливає на доступ до сировини чи нових інвестицій у підприємство. Управління фінансових потоків може обмежуватися валютними ризиками, волатильністю цін та законодавчими змінами, через що звичне функціонування підприємства може бути порушене.

Для ефективного функціонування в мінливому середовищі переробне підприємство повинне вдосконалювати механізми планування та управління ризиками, а також застосовувати гнучкі стратегії та покращення систем моніторингу.

Під час діяльності підприємства можуть виникати потенційні небезпеки, тому керівництво має чітко їх розуміти та застосовувати стратегії управління ризиками та зберігати стійкість [11].

Перш за все потрібно проаналізувати та виявити можливі загрози. Вони мають різні фактори впливу: на фінансовий, репутаційний та виробничий аспекти. Це може включати економічні коливання, зміни в законодавстві, технологічні виклики, конкурентний тиск та інші фактори, що становлять потенційну загрозу стабільності.

У подальшому підприємству необхідно ідентифікувати всі можливі наслідки кожної з загроз та розробити стратегії для управління ними [12]. Це може включати розробку систем моніторингу, що допоможе вчасно реагувати на будь-які зміни. Шляхом ретельного аналізу та класифікації потенційних небезпек, підприємство може ефективно впроваджувати стратегії протидії та забезпечувати стійкість у випадках кризових ситуацій.

В цьому аспекті важливим є розуміння процесів формування кризових явищ та їх вплив на дестабілізацію економіки і господарську діяльність, а також можливості застосування механізму «антикризової політики», що включає в себе ряд заходів, спрямованих на оптимізацію бізнес-процесів, посилення фінансової стійкості підприємств до умов економічної кризи, комбіноване, правильне та раціональне застосування яких дозволяє сформувати адаптивну систему господарювання і соціально-економічного розвитку підприємництва в умовах структурної трансформації національної економіки та глобального макроекономічного середовища» [13, с. 31].

Загалом, чітка ідентифікація загроз стану та діяльності є критичним елементом процесу зміцнення економічної безпеки переробного підприємства, дозволяючи йому пристосуватися до змін та зберігати стабільність в невизначеному бізнес-середовищі.

Висновки. На основі аналізу факторів, що впливають на формування економічної безпеки переробних підприємств України, можна зробити висновок про необхідність комплексного підходу до формування рівня безпеки. Розмір підприємства, його привабливість для інвесторів і рейдерів, інституційне середовище та мінливість зовнішнього середовища визначають рівень стійкості та адаптивності підприємств до викликів економічного середовища.

Запропоновані напрями покращення стійкості в умовах економічної нестабільності можуть слугувати підставою для розробки ефективних стратегій управління ризиками та забезпечення стабільності діяльності підприємств.

Враховуючи ключове значення підприємницької діяльності для економічного розвитку,

державне регулювання підприємництва та вдосконалення систем управління економічною безпекою підприємств стають важливим завданням. Реалізація цих заходів сприятиме

інвестиційній привабливості, підвищенню стійкості до зовнішніх впливів та диверсифікації ринків, що є стратегічним напрямком для забезпечення національної безпеки.

Бібліографічний список

1. Namliiev, Y & Kasicka, G. (2022). Topical problems of regulating the economic activity of enterprises and developing a system of anticrisis management in market conditions, *New Knowledge Journal of Science*, Vol. 11. No. 4. P. 5–12. URL: https://science.uard.bg/index.php/newknowledge/article/view/940/pdf_379
2. Переробна промисловість: зайнятість, економічне зростання, спроможна держава. URL: <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/31367.pdf>
3. Ілляшенко О.В. Determinants of economic security system of the enterprise. *Technology audit and production reserves*. 2015. Т. 5. № 6(25). Р. 4. DOI: <https://doi.org/10.15587/2312-8372.2015.51252> (дата звернення: 23.01.2024).
4. Дідик А.М., Кузьмін О.Є., Ортинський В.Л., Козаченко Г.В., Погорелов Ю.С., Ілляшенко О.В. Економічна безпека підприємства : підручник / за заг. ред А.М. Дідика. Львів : НУ «Львівська політехніка». ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
5. Варналій З.С., Мазур І.І. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання. *Стратегічні пріоритети*. 2007. № 2(3). С. 129–136. URL: https://www.lib.dp.ua/text/sp2007_2_15.pdf
6. Zgadova N., Rogatina L., Gubko V. (2020). Raiding in Ukraine – a threat to the economic security of enterprises. *Economic scope*. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-9>
7. Малюта Л.Я. Інституційні детермінанти організаційного забезпечення економічної безпеки підприємств в контексті їх інноваційно-технологічного розвитку [Dissertation, Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя]. ELARTU. 2018. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/25899>
8. Piletska S.T., Korytko T.Y., Kravchuk N.M. Mechanism to Ensure Economic Security of the Enterprise. *Herald of the economic sciences of Ukraine*. 2022. № 1(42). P. 64–69. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69)
9. Москальов М.А., Москальов А.А. Моделі взаємодії бізнесу і держави в умовах сучасних трансформацій. *Економічна теорія та історія економічної думки*. 2016. № 5. С. 14–18. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/3.pdf
10. Єфімова Є.Г., Марущак С.М. Визначення категорій «економічна безпека підприємства» і «безпечний розвиток підприємства». *Бізнес Інформ*. 2013. № 11. С. 8–13.
11. Кармінська-Белоброва Є.М, Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник / укладачі Кармінська-Белоброва Є.М., Ігнатова М.В. Харків : «Слово», 2014. 169 с.
12. Резнікова О.О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища. Національний інститут стратегічних досліджень. 2022. DOI: <https://doi.org/10.53679/niss-book.2022.01>
13. Намлієв Є., Кащица Г. Особливості функціонування підприємницького сектору в умовах фінансово-економічної кризи та формування механізму антикризового управління. *Київський економічний науковий журнал*. 2023. № 2. С. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-4>

References

1. Namliiev, Y. & Kasicka, G. (2022). Topical problems of regulating the economic activity of enterprises and developing a system of anticrisis management in market conditions, *New Knowledge Journal of Science*, vol. 11, no. 4, pp. 5–12. Available at: https://science.uard.bg/index.php/newknowledge/article/view/940/pdf_379
2. Manufacturing industry: employment, economic growth, a capable state. Available at: <https://komprompol.rada.gov.ua/uploads/documents/31367.pdf>
3. Ilyashenko O. V. (2015). Determinants of economic security system of the enterprise. *Technology audit and production reserves*, vol. 5, no. 6(25), p. 4. DOI: <https://doi.org/10.15587/2312-8372.2015.51252> (access date: 23.01.2024).
4. Didyk A. M., Kuzmin O. E., Ortynskyi V. L., Kozachenko G. V., Pogorelov Yu. S., Ilyashenko O. V. (2019). Economic security of the enterprise: textbook. [according to general ed. A. M. Didika Lviv: Lviv Polytechnic University. LLC "Publishing group "Accountants of Ukraine", 624 p.
5. Varnaliy Z. S., Mazur I. I. (2007). Raiding in Ukraine: prerequisites and ways to overcome it. *Strategic priorities*, no. 2(3), pp. 129–136.
6. Zgadova N., Rogatina L., Gubko V. (2020). Raiding in Ukraine – a threat to the economic security of enterprises. *Economic scope*. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-9>
7. Malyuta L. Ya. (2018). Institutional determinants of organizational support of economic security of enterprises in the context of their innovative and technological development [Dissertation, Ternopil National Technical University named after Ivan Pulyuy]. ELARTU – Institutional repository of Ivan Pulyuy TNTU. Available at: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/25899>

8. Piletska S. T., Korytko T. Y., Kravchuk N. M. (2022). Mechanism to Ensure Economic Security of the Enterprise. *Herald of the economic sciences of Ukraine*, no. 1(42), pp. 64–69. DOI: <https://doi.org/10.37405/1729-7206>
9. Moskalyov M. A., Moskalyov A. A. (2016). Models of interaction between business and the state in the conditions of modern transformations. *Economic theory and history of economic thought*, no. 5, pp. 14–18.
10. Yefimova E. G., Marushchak S. M. (2013). Definition of the categories "economic security of the enterprise" and "safe development of the enterprise". *Business Inform*, no. 11, pp. 8–13.
11. Karminska-Belobrova E. M. (2014). Risk management in entrepreneurship: a study guide / compiled by Karminska-Belobrova E. M. Ignatova M. V. Kharkiv: "Slovo", 169 p.
12. Reznikova, O. O. (2022). National stability in the conditions of a changing security environment. National Institute of Strategic Studies. DOI: <https://doi.org/10.53679/niss-book.2022.01>
13. Namliiev, Y., & Kaciccka, G. (2023). Features of the functioning of the business sector in the conditions of the financial and economic crisis and the formation of the anti-crisis management mechanism. *Kyiv Economic Scientific Journal*, no. 2, pp. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-4>

Стаття надійшла до редакції 12.02.2024

Nazarii Fenii

Postgraduate Student,

Private Higher Education Establishment "European University"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3270-3671>

FACTORS OF INFLUENCE ON THE FORMATION OF THE ECONOMIC SECURITY OF PROCESSING ENTERPRISES OF UKRAINE

This article substantiates the role of processing enterprises in the development of the country's economic system and the life of the population. A number of factors that can influence the formation of security of processing enterprises of Ukraine are considered. Determinants that help to determine the state of sustainability and the ability of enterprises to adapt to various challenges are analyzed. Attention is focused on the fact that the Ukrainian economy is quite limited in the possibility of quick and effective recovery and operational post-war rehabilitation due to the fact that it is mainly focused on exports and raw material production. The factors that determine the economic security system of the enterprise are summarized (the size of the enterprise, its raider attractiveness, activity in the institutional environment, the impermanence of external factors of the enterprise and a clear definition of threats to its condition and functioning) and it is determined that they are unequal: in specific cases, some of them are considered as key, while others are considered complementary or secondary in the context of security measures. It was determined that the need to form effective approaches and strategies for the development of the enterprise becomes critical, since the safety of economic activity becomes a guarantee not only of the stability of the enterprise, but also of its active influence on the general economic landscape of the country. In this context, the security function of the enterprise becomes an important prerequisite for its successful adaptation to the challenges of the current economic situation and global changes. Taking into account the fact that the basis of economic development is entrepreneurial activity, the formation of determinants for the purpose of enterprise security plays an important role for the state. In order to achieve this goal, the need to introduce effective mechanisms for regulating entrepreneurship on the part of the state and to improve the management systems of their economic security is substantiated. The article states that such a set of measures is aimed at ensuring the attractiveness of the economy to investors, improving stability depending on external factors, and diversifying sales markets. This task is a priority in the context of the national security strategy. Therefore, this topic of the article is important and relevant in order to increase the efficiency of the processing sphere of Ukraine.

Keywords: economy, enterprise economy, determinants of economic security, processing enterprise, economic security of processing enterprises.